

Asia: VN/25055/2023

Luonnos hallituksen esitykseksi laeiksi huoltovarmuuden turvaamisesta ja Huoltovarmuuskeskuksesta sekä turvavarastolain muuttamisesta

Lausunnonantajan lausunto

1. 1 § Lain soveltamisala ja tavoitteet

Huoltovarmuuslainsäädännön päivittäminen vastaamaan paremmin muuttunutta toimintaympäristöä on tarpeen. Täten on myös perusteltua selkeyttää Huoltovarmuuskeskuksen (HVK) viranomaisasemaa ja toimintavaltuuksia sekä huoltovarmuusorganisaatorakennetta.

2. 2 § Huoltovarmuudesta vastaavat viranomaiset

-

3. 3 § Huoltovarmuuskeskuksen asema ja toimiala

-

4. 4 § Huoltovarmuuskeskuksen tehtävät

-

5. 5 § Pääjohtaja ja johtoryhmä

-

6. 6 § Työjärjestys

-

7. 7 § Huoltovarmuuskeskuksen ohjaus

-

8. 8 § Huoltovarmuuskeskuksen ohjausryhmä

-

9. 9 § Huoltovarmuuden yhteistyöryhmä

-

10. 10 § Huoltovarmuusneuvosto

On tärkeää, että neuvostossa on vahva edustus elinkeinoelämästä.

Sektorikohtaisen asiantuntijuuden lisäksi pidämme erittäin tärkeänä, että huoltovarmuusneuvostossa sekä koko huoltovarmuusorganisaation toiminnassa kiinnitetään huomioita poikkitieteellisyyteen (mm. toimialojen rajapinnat ja toimialoja läpileikkaavat teemat) sekä yhteistyöhön eri sektoreiden, poolien ja toimikuntien ja ministeriöiden ja muiden mukana olevien toimijoiden välillä. Poikkitieteellisestä tarkastelusta hyvä esimerkki on jätehuolto, joka linkittyy kiinteästi eri pooleihin. Biokaasu (sis. ravinteiden kierrätys) linkittyy niin ikään selkeästi elintarvikehuoltoon, energiahuoltoon, logistiikkaan, terveyden huolto (vesihuolto) ja teollisuuteen.

11. 11 § Sektorit, poolit ja toimikunnat

Pidämme hyvänä sitä, että lakimuutos ei toisi suuria muutoksia poolien toimintaan. On hyvä, että sektorit, poolit ja toimikunnat ja niiden tehtävät sisältyvät lakiehdotukseen.

Haluamme kiinnittää huomiota nimikkeistön kirjavuuteen. Nyt käytössä ovat termit 'sektorit', 'poolit' ja 'toimikunnat'. Nimikkeistön yhtenäistäminen loisi selkeyttä huoltovarmuusorganisaatioon.

12. 12 § Valtion varmuusvarastointi

-

13. 13 § Valtion varmuusvarastoja koskeva päätöksenteko

-

14. 14 § Varmuusvarastoituja lääkkeitä, lääkinnällisiä laitteita, henkilösuojaimia ja muita terveydenhuollossa käytettäviä tavaroita koskeva päätöksenteko

-

15. 15 § Tuotantovarausten ja suorituskykyvarausten hankinta

-

16. 16 § Huoltovarmuusrahasto ja huoltovarmuusmaksu

Lakiehdotuksen mukaan rahoitus muodostuisi jatkossa viraston talousarviorahoituksesta ja huoltovarmuusrahastoon tuloutettavasta verosta eli huoltovarmuusmaksusta. SBB pitää hyvänä sitä, että rahoitus on kaksitahoinen.

Tunnistamme, että huoltovarmuuden kasvavat rahoitustarpeet sekä muutokset energijärjestelmässä luovat painetta muuttaa erityisesti huoltovarmuusmaksupohjaa. Pidämme tärkeänä, että rahoituspohjan laajentamisen arviointityö käynnistetään riittävän ajoissa. Lisäksi tulee arvioida mahdollisuutta laajentaa huoltovarmuusmaksuperusteita myös muihin kuin energiatuotteisiin. SBB pitää tärkeänä, että huoltovarmuusmaksun määräytymisperusteet ovat läpinäkyviä, ennakoitavia ja energiaperustaiset huoltovarmuusmaksuperusteet muodostetaan teknologianeutraalisti.

17. 17 § Huoltovarmuusrahaston hallinto

-

18. 18 § Kirjanpito, tilintarkastus ja tilinpäätös

-

19. 19 § Lainanottovaltuus

-

20. 20 § Tuen myöntämisen yleiset edellytykset

-

21. 21 § Muissa laeissa säädettyt tuet ja korvaukset

-

22. 22 § Omaisuuden siirtyminen

-

23. 23 § Huoltovarmuuskeskuksen tiedonsaantioikeus

-

24. 24 § Tietojenantovelvollisuus

-

25. 25 § Salassa pidettävän tiedon luovuttaminen

-

26. 26 § Virka-apu

-

27. 27 § Uhkasakko

-

28. 28 § Huoltovarmuusrikkomus

-

29. 10. luku Voimaantulo ja siirtymäsäännökset

-

30. Muu asia, jonka haluatte tuoda työryhmän tietoon

Esitämme, että biokaasun asema huoltovarmuuspolitiikassa tunnustetaan jatkossa nykyistä selkeämmin ja kotimaisen biokaasun käyttövalmiutta tuetaan osana kansallista varautumista. Biokaasu ja biometaani ovat kotimaista ja hajautettua uusiutuvan energian tuotantoa. Biokaasun tuotannon yhteydessä tuotetaan myös kotimaisia kierrätyslannoitteita ja -ravinteita.

Kaasu on tärkeä osa kansallista energiasysteemiä. Kaikkea liikennettä ja teollista toimintaa ei voida suora sähköistää, minkä vuoksi kaasu on tärkeä myös tulevaisuudessa kansallisessa energiapaletissa. Biometaanin tuotantomäärät nousevat tulevana vuosina merkittävästi ja luovat kotimaista energiaa kaasumarkkinoille. Tulevaisuudessa myös synteettisen metaanin tuotanto tulee kasvattamaan merkitystään fossiilisen maakaasun korvaajana. Kaasulla tulee olemaan tärkeä merkitys erityisesti säätövoimana sääriippuvaista sähkön tuotantoa tasapainottamassa. Off-grid biokaasun ja uusiutuvien kaasujen tuotantolaitokset sekä jakeluasemat on tärkeä mieltää osaksi kansallista kaasuinfraa.

Virolainen-Hynnä Anna
Suomen Biokierto ja Biokaasu ry